

2. 12. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Přemístění sídla zahraniční právnické osoby do ČR

Článků o změnách, které přinesl zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“ nebo „nový občanský zákoník“), nebude nikdy dost. V této souvislosti přicházíme s dalším, který se jedné takové změně věnuje. Zákonodárce přišel s ustanovením § 138 NOZ, které umožňuje právnickým osobám se sídlem v zahraničí přemístit své sídlo na území České republiky. Přitom není rozhodné, v jaké zemi má právnická osoba sídlo, ani v jaké právní formě daná právnická osoba existuje.

WOLF THEISS

Tato úprava je významným obratem oproti stavu do přijetí nového občanského zákoníku, kdy takto široce definované oprávnění neexistovalo a přemístění sídla zahraničních právnických osob do České republiky bylo možné pouze v režimu zákona č. [125/2008](#) Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev (dále jen „ZoPřem“ nebo „zákon o přeměnách“), který umožňuje přemístění sídla do České republiky právnickým osobám se sídlem v některém ze států Evropského hospodářského prostoru (dále jen „EHP“). Nesmíme zapomenout, že přemístit své sídlo mohly a mohou i evropská společnost, evropská družstevní společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení na základě příslušných nařízení Rady. Pro právnické osoby se sídlem mimo Evropský hospodářský prostor tak přemístění sídla do České republiky zůstalo zapovězeno.

Přemístění sídla podle zákona o přeměnách

Možnost přemístit sídlo pro právnické osoby se sídlem v EHP do České republiky byla zavedena novelou zákona o přeměnách č. [355/2011](#) Sb., která s účinností od 1. ledna 2012 stanovila v § 384a a násl. ZoPřem relativně podrobné náležitosti pro takové přemístění. Přemístění sídla je tak považováno za přeměnu obchodní korporace. To koresponduje s požadavkem, aby se právnická osoba podřídila českému právu a změnila svou právní formu na obchodní korporaci podle českého práva. Nutno podotknout, že již před přijetím výše zmíněné novely by bylo dle některých názorů možné širším výkladem dovozovat, že právo na přemístění sídla v rámci EHP, tzv. primární svoboda usazování, plyne přímo z čl. 49 a 54 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Pilířem, o který se opírá úprava přemístění sídla obchodních společností podle zákona o přeměnách, je tedy především podmínka, že při přemístění sídla do České republiky musí zahraniční právnická osoba změnit právní formu na českou společnost či družstvo a podříditi se českému právu, tj. změnit svůj statut. Tato úprava je v souladu s judikaturou Evropského soudního dvora, když umožňuje přemístění sídla všech právnických osob se sídlem v EHP, ale stanoví si podmínku změny jejich statutu na české právo (srov. rozsudek ESD ve věci č. C-210/06 CARTESIO Oktató és Szolgálató bt. [2008] ECR I-09641, odst. 110).

Dalšími požadavky na přemístění sídla do České republiky jsou, aby přemístění sídla nezakazovaly

předpisy členského státu, v němž má daná právnická osoba sídlo, ani předpisy státu, kterým se řídí její právní poměry. Zákon o přeměnách tedy předpokládá, že podle zahraničních právních řádů může mít právnická osoba statut práva jiné země, než ve které má sídlo, ale sám již toto oddělení nepřipouští, když se po přemístění sídla do České republiky musí právnická osoba zásadně podřít českému právu.

Omezením, které zákon o přeměnách klade, je dále to, že právnická osoba, která hodlá přemístit své sídlo do České republiky, nesmí být v likvidaci, ani proti ní nesmí být zahájeno insolvenční nebo obdobné řízení. Požadavek na solventnost společnosti je dále rozvinut tak, že musí být předložen posudek znalce (nebo jiná písemnost podle zákona), který osvědčuje, že jmění právnické osoby odpovídá alespoň výši základního kapitálu, který bude mít právnická osoba uvedenu v zakladatelském právním jednání podle českého práva (v případě přeměny na společnost s ručením omezeným, akciovou společnost či družstvo).

Přemístění sídla do České republiky je pak účinné dnem zápisu přemístění sídla do obchodního rejstříku, popř. dnem výmazu ze zahraničního obchodního rejstříku, pokud s ním zahraniční právní řád spojuje právní účinky změny právní formy. Pro zápis do obchodního rejstříku je třeba osvědčení notáře, který jej vydá po předložení, mimo jiné, veřejné listiny vydané orgánem členského státu, v němž má zahraniční právnická osoba sídlo, popř. státu, jehož právním řádem se řídí právní poměry této právnické osoby, která prokazuje, že byly splněny požadavky pro přemístění sídla. Dále musí být notáři předloženo zakladatelské právní jednání, jehož obsah splňuje požadavky českého práva při změně právní formy.

Přemístění sídla podle nového občanského zákoníku

Jak bylo popsáno výše, stanoví úprava pro přemístění sídla obsažená v zákoně o přeměnách relativně podrobné požadavky na právnickou osobu, která chce podle tohoto zákona přemístit své sídlo do České republiky. Do přijetí nového občanského zákoníku se jednalo v zásadě o jedinou úpravu, která přemístění sídla umožňovala (pokud nepočítáme formy právnických osob podle evropského práva). Nicméně s § 138 NOZ byl do českého právního řádu zaveden zcela nový přístup, jelikož předpokládá, že při splnění základních požadavků má právo na přemístění sídla do České republiky v zásadě každá zahraniční právnická osoba. Toto právo už tedy není dále vyhrazeno pouze pro právnické osoby se sídlem v EHP.

Stejně jako úprava v zákoně o přeměnách předpokládá nový občanský zákoník změnu právní formy na právnickou osobu podle českého práva a změnu statutu právnické osoby na české právo. Dále obdobně jako zákon o přeměnách požaduje, aby přemístění sídla nezakazoval právní řád státu, ve kterém má právnická osoba sídlo. Už ale nepředpokládá absenci zákazu právního řádu státu, jehož právním řádem se řídí vnitřní poměry právnické osoby pro případ, že by se lišil od státu sídla. Požadavkem navíc, který má nový občanský zákoník oproti zákonu o přeměnách je požadavek, aby zahraniční právnická osoba nebyla osobou zakázanou ve smyslu § 145 NOZ.

Ustanovení předpokládá zápis zahraniční právnické osoby do veřejného rejstříku. Dle § 142 NOZ je přemístění sídla účinné dnem zápisu do příslušného rejstříku. Pro zápis § 138 NOZ vyžaduje pouze předložení rozhodnutí o právní formě, kterou zahraniční právnická osoba zvolila a zakladatelské právní jednání pro tuto právní formu.

Jiné požadavky nový občanský zákoník pro přemístění sídla do České republiky nestanoví. Oproti úpravě v zákoně o přeměnách tedy například úplně chybí požadavek na solventnost zahraniční právnické osoby, posudek znalce ohledně jejího jmění či potřeba osvědčení notáře pro zápis do veřejného rejstříku.

Vztah úpravy v zákoně o přeměnách a novém občanském zákoníku

Nedávno jsme se v rámci naší praxe setkali s požadavkem obchodní společnosti se sídlem mimo EHP na právní analýzu možnosti přemístění sídla do České republiky. Nový občanský zákoník takové přemístění, jak popsáno výše, obecně umožňuje. Současná právní úprava tak paradoxně stanoví detailní a přísnější postup pro přemístění právnické osoby se sídlem v jednom ze států EHP do České republiky, zatímco pro přemístění právnických osob z třetích států by stačilo splnit neambiciózní kritéria § 138 NOZ.

V tomto kontextu je třeba uvést, že Petr Lavický a kolektiv ve svém komentáři k § 138 NOZ (Lavický, P. a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014, str. 728) uvádějí, že přemístění sídla pro obchodní korporace ze států mimo EHP není dle jejich názoru možné, a to z toho důvodu, že pro obchodní korporace existuje zvláštní úprava obsažená právě v zákoně o přeměnách, a ta neumožňuje přemístění sídla pro obchodní korporace se sídlem mimo EHP. Dle našeho názoru je tento postoj při nejmenším sporný. Dle § 1 odst. 3 ZoPřem, nelze-li některé otázky řešit podle zákona o přeměnách, řídí se mimo jiné ustanoveními nového občanského zákoníku o přemístění sídla. Takovou otázkou bude právě i přemístění sídla obchodní korporace se sídlem mimo EHP. Jsme toho názoru, že právo na přemístění sídla dle § 138 NOZ nelze obchodním korporacím se sídlem mimo EHP odeprít.

Jan Myška,
Partner

David Šimek,
Associate

[WOLF THEISS Rechtsanwälte GmbH & CO KG, organizační složka](#)

Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8

Tel.: +420 234 765 111

Fax: +420 234 765 110

e-mail: paha@wolftheiss.com

Další články:

- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)